Yazar: Alpaslan KUZUCAN

Traksiyon kaybý ve yollarý okumak

TRAKSÝYONU OLUMSUZ ETKÝLEYEN FAKTÖRLER

Ýlk ipuçlarýný gözleriniz verecektir tabi bakmayý ve gördüðünüzü deðerlendirmeyi biliyorsanýz. Yað lekesi bazen zift yamasý, kum deðiþik yüzey malzemesi, mazot neredeyse görülmez ufak bir parýltý gibi görülebilir.

Gölgeler tehlikeli bir engeli saklýyor olabilir, daha kötüsü yaratabilir. Çið yaðan bir gecenin sabahý gölgede kalan bölümler henüz kurumamýþ olabilir ve güneþ henüz üzerine düþmediði için parlayýp sizi ikaz etmesi de mümkün deðildir.

Tecrübe size görünmeyen bölümlerde ki olasý tehlikelerin varlýðý hakkýnda bilgi verecektir. Polarize güneþ gözlüklerinden sakýnýnýz bunlar parýltýlarý yok ederek sizin ikaz almanýzý engelleyeceklerdir. Koku almaya çalýþýnýz. Bilhassa mazot aþýrý kaygan bir malzemedir. Mümkünse etrafýndan dolaþýnýz. Eðer üzerinden geçerseniz mümkün olduðunca dik ve yavaþ geçiniz ve geçtikten sonra ihtiyatlý olunuz çünkü lastiklere sývanan atýk geçtikten sonra da bir müddet daha yol tutuþunuzu olumsuz yönde etkilemeye devam edecektir.

Mazgal kapaklarý ve mazgal delikleri ýslandýklarýnda çok kaygandýrlar. Yol iþaret boyalarý birçok kereler boyandýklarý için yükselerek neredeyse plastik gibi olurlar ve kaçýnýlmasý gereken kaygan alanlardýr. Bilhassa ýslanýnca çok kaygan olurlar.

Asfaltta boyuna çatlaklara dikkat ediniz. Bunlar bilhassa zift yamalarý ile doldurulduðunda koyu siyah renkte bir iz yaparlar ki kaçýnýlmasý gereken yüzeylerdir. Bu yüzeyler bilhassa ýslakken dik geçilmeli üzerlerinde kývýrma, yatma yapmaktan ve sert gaz vermelerden kaçýnýlmalýdýr.

Ön tekeriniz bir yol çukuruna düþtüðünde o an ön frene dokunmaktan kaçýnýnýz. Bu durumda ön teker bir miktar yanlayacaðý için (negatif trail) ön freni sýkmak kazaya sebep olabilir.

Kum döküntüleri ve bilhassa killi çamurlarda kamyon ve diðer vasýtalarýn yaptýklarý izler çok tehlikelidir. Bu izler lastiði adeta ters

 Tüm Haklari Saklidir. © 2009 Endurocu.Com

tarafa teperler. Buralarda da yavaþlayýnýz, motoru önceden dik konuma getiriniz ve mecbur olduðunuzdan fazla bir gaz verme iþlemi yapmayýnýz.

Genellikle kavþaklar yað döküntülerinin fazla olduðu yerlerdendir. Yine araçlarýn yavaþlayýp sýra bekledikleri köprü, araba vapuru, fast food, benzin istasyonlarý bu tip yerlerdir. Ayrýca dönemeçlerin dýþ taraflarý yað ve lastik birikintilerinin fazla olduðu yerlerdir. Buralarda her an kaygan bir alana girebileceðinizi bilerek ona göre ihtiyatlý yaklaþýlmalýdýr. Yhtiyattan kast edilen yumuþak gazlama ve fren, kývýrma ve kontra hareketlerinden kaçýnma, motorun hýzýný kontrol edilebilir seviyelerde tutarak dik konum da sürüþ yapmaktýr. Tabi birde takip mesafenizi iki misline çýkarýnýz. Yine kaygan zeminlerin varlýðýný yeterince önceden görebilmek için ileriye bakýþ tekniðini uygulayýnýz ve gazý erken kesiniz. Yine kaygan zeminlerden geçerken elleriniz elcikler üzerinde rahat bir durumda tutuþ yapmalýdýr.

YOLLARI NASIL OKUYACAÐIZ?

Sürücülükte yol durumundaki ve yönündeki deðiþimleri izlemek hayati öneme haizdir. Renkler su, yað, antifriz yada bozuk satýh hakkýnda bize uyarý verebilir. Kum, çakýl yada kýrýk, çatlak zeminler gibi yolun dokusu da bize lastiklerimizin yolu ne kadar tutacaðý hakkýnda ipucu verebilir. Öðrenmemiz gereken diðer bir konu ise yolun gidiþ yönündeki deðiþimlerin izlenmesidir. Yön deðiþimleri en iyi birleþim noktalarýnýn izlenmesi ile takip edilebilir. Dönemeçlerde yolun her iki yakasýnýn birleþir gibi göründüðü bu noktalar bize dönemecin açýlan mý yoksa kapanan mý yada sabit mi olduðunu bildirecektir. Yine yol kenarýndaki aðaç sýralarý, trafik iþaret ve levhalarý, yol çizgileri, diðer araçlarýn davranýþlarý ve birleþim noktalarýna giden yolun geniþliði bize yön izlemesi konusunda yardýmcý olur.

Dönemeci gözle tarayýn ve burada iki önemli noktanýn taranmasý bize hat seçimizde yardýmcý olacaktýr. Traksiyon (yol tutuþu) deðiþimi ve yön deðiþimi. Burada çýkýþý görene kadar yolun ne olacaðýnýn kestirilmeye çalýþýlmasý amaçtýr. Gözlerimiz daima yolun gözden kaybolduðu noktaya odaklanmýþ olmalýdýr. Bu nokta birleþim noktasýdýr. Eðer önümüzdeki dört dönemecin üçü görünüyorsa görünmeyen dördüncüye odaklanýlmalýdýr. Görünen zaten bilinir… görünmeyen için plan yapýlýr. Burada ana fikir çevreyle olan farkýndalýlýðýmýzýn muhafaza edilmesi ve beklenmedik tehlikelerle karþýlaþma riskinin minimuma indirilmesidir.

Dönüþ çapý dönüþün bükülmesi hakkýnda fikir verecektir. Dönemeç kapanýyor mu, açýlýyor mu yada sabit mi? Tabi birde kör dönemeçler vardýr ki bunlarda çok dikkatli olunmasý gerekir. Ýlerisi görünmeyen bu tip dönemeçler genellikle yüksek dað silsilelerinin olduðu dað yollarýnda

yada ormanlýk, aðaçlýklý alanlarda olur. Dönüþ hattý bizim dönemeç boyunca üzerinde sürüþ yapmak istediðimiz çizgidir, tasavvur eder ve gerçekleþtiririz. Apeks dönemecin en iç noktasýna en yakýn olan yerdir. Apekslediðimiz yer yatýþ açýmýzý ve çýkýþ noktamýzý çok etkiler.

Yönsel deðiþimler:

Yönsel deðiþimlerin önceden fark edilebilmesi için gözlerinizi yukarýda tutun ve ileri bakýn. Birleþim noktalarý yolun ne yapacaðýný , neye dönüþeceðini bildirir. Bizim amacýmýzda yolu okumayý öðrenmek, ipuçlarýný bilmek ve gerek lastiklerin yol tutuþu gerekse yönsel deðiþimleri önceden görebilmektir. Birleþim noktalarý yolun gözden kaybolduðu noktadýr ve bize yolun gidiþatý hakkýnda ip uçlarý verir.

a) Bu nokta sizden uzaklaþýyorsa önümüzdeki dönemeç açýlýyordur. Bu durumda erken apeksleme noktasý seçip gaz verebiliriz.
b) Bu nokta size yaklaþýyorsa önümüzdeki dönemeç kapanan açýlý bir dönemeçtir. Bu durumda daha geç bir apeks noktasý seçmek gereklidir.
c) Bu nokta size sabit bir mesafede kalýyorsa sabit açýlý bir dönemeci iþaret eder.

Burada ayrýca yolun dýþ kenarýný izleyin bu size daha ilerisini gözleme ve gözlerinizi daha yukarda tutmak için meyil verecektir. Daima ileri gitmekte olduðunuz yöne bakýnýz. Hiçbir zaman yere bakmayýnýz.

Trafik çizgileri çift düz hat ise burada dönemeç çok kýsa düzlükler barýndýran ama sürekli dönüþleri olan bir yapýdadýr. Çizgiler kesik olursa düzlüklerin baþladýðýný gösterir ama siz karþý trafiði de gözleyin. Yavaþ sollama durumunda kalan aðýr vasýtalara dikkat edin. Bunun dýþýnda kesik çizgiler istenirse hýzlanýlabilir demektir.

Ýþaretler ikaz, hýz ve yön bildirimi þeklindedir. Genellikle araç kabiliyetleri göz önüne alýnarak yapýlan bu trafik iþaretleri beklentileri belirler. Yüksek hýza izin veren levhalar yolda dönemeçlerin geniþ açýlý ve kavþaklarýn az olduðunu bildirir. Yavaþla iþaretleri kavþaklar, sert virajlar ve diðer yol tehlikelerini belli etmek içindir. Diðer sürücülerinde bu ikazlarýn verdiði bilgiler doðrultusunda beklentilerle hareket ettiði düþünülürse ve siz bunlara uymazsanýz tehlike kaçýnýlmazdýr. Yol iþaretlerine dikkat ediniz, uyunuz ve sürüþünüzü bunlarýn doðrultusunda düzenleyiniz.

Aðaç hatlarýna (sýralarýna) tam güvenilmez. Yoðun aðaçlýk alanlarda yukarý doðru aðaç tepelerine, gökyüzünün göründüðü açýklýk bölgeye baktýðýnýzda bu size gidiþin yönü hakkýnda ipucu verir. Ancak iki yöne doðru gidiþ varsa yada aðaçlar seyrekleþiyorsa yanýltýcý bir yönlendirme olabilir dikkatli olunuz.

Yol tutuþu deðiþimleri:

Doku ve renk iki bariz ip ucudur.

Renk; su, yað, mazot yada yolun yapým malzemesi hakkýnda size bir fikir verecektir.
Doku; yol tutuþu hakkýnda size bir fikir verecektir. Kum, mýcýr,yol çatlaklarý yada çukurlar. Yine yolun hangi malzemeden yapýldýðý ki her malzemenin yol tutuþu farklýdýr.

Yine yolun eðimi yol tutuþunu ne yönde deðiþeceði hakkýnda size ip ucu verir. Ters eðimlerde yol tutuþu olumsuz etkilenir.

Yol yüzeyindeki yükselme yada alçalma birleþim noktasýndaki yol geniþliðinden tahmin edilebilir. Birleþim noktasý keskin bir ok ucu gibiyse bu durum yolun düz yada yükselen bir yapýda olduðunu gösterir. Yay çiziyorsa yolun bu nokta ötesinde alçalacaðý (iniþ) ön görülebilir. Birleþim noktasýna giden yol geniþse yolun genellikle geniþ ve çekimin iyi olduðu bir dönemece gireceðini gösterir. Dar ise kötü bir dönüþe iþaret eder.

Ýp uçlarý genel:

  Traksiyon için…
. Renk ve doku
. Ýþaretler ve ikazlar
. Çevresel ip uçlarý (gölgeler, buz, su birikintileri)
. Hava þartlarý
. Bulunduðumuz mevsim ve o yörenin iklim standartlarý

  Yön için…
. Birleþim noktalarý
. Trafik iþaretleri
. Aðaç hatlarý
. Elektrik hatlarýný takip etmeyin
. Renk ve doku
. Bakýþlarýnýzla yolun dýþ kenarýný izleyin

Bu köþe yazýsýnýn geldigi yer: Endurocu - Motosiklet ve Enduro Haberleri, Gezi, Kamp:

https://www.endurocu.com

Bu köþe yazýsý için adres:

https://www.endurocu.com/modules.php?name=Kose_Yazilari&op=viewarticle&artid=36